

OD KNJIŽNICE UČITELJSKE ŠKOLE DO KNJIŽNICA ODJELA SVEUČILIŠTA JURJA DOBRILE U PULI (1948. – 2008.)

Učiteljska škola u Puli (1948.–1965.); Pedagoška akademija u Puli (1961.–1978.); OOUR znanstveno-nastavne djelatnosti Pedagoškog fakulteta u Rijeci (1978.–1986); Pedagoški fakultet u Puli (1986.–1999.); Filozofski fakultet u Puli (1999.–2006.) i Visoka učiteljska škola u Puli (1999.–2006.); Sveučilište Jurja Dobrile u Puli: Odjel za humanističke znanosti, Odjel za studij na talijanskom jeziku, Odjel za glazbu, Odjel za obrazovne učitelja i odgojitelja (prosinac 2006.–2008. i dalje)

S a ž e t a k

Razvoj visokoga školstva u Puli i Istri uvjetovao je i razvoj knjižničarstva na ovom prostoru. O pulskim visokoškolskim knjižnicama ima malo pisanih izvora. One se sadržajno obrađuju u pojedinim člancima, spominju ponekom usputnom rečenicom ili obuhvaćaju izvještajima za instituciju, odnosno Društvo knjižničara. Zato smo pokušali dati, prvi put, pregled razvoja visokoškolskoga knjižničarstva Pule, i to unutar humanističkih znanosti.

Kako knjižnicu predstavljaju njezin fond i usluge, ovdje je upravo o tome riječ – o promjenama određenoga knjižnog fonda, tijekom šest desetljeća u odnosu na otvaranje i zatvaranje studijskih grupa, a prema promjenama naziva i studija visokoškolskih institucija. Promjene su nastale i u poslovanju knjižnica, zbog tehnološkoga razvoja koji je pratio i ovu djelatnost. Računalo je ušlo u knjižnicu Pedagoškog fakulteta početkom 90-ih godina i nakon toga ona s vremenom postaje mali knjižnično-informacijski centar koji puni svoju bazu podataka i pretražuje druge, u zemlji i inozemstvu.

Izmijenjeni položaj knjižničarstva u svijetu uzrokovao je promjene i kod nas. Knjižničarstvo u visokom obrazovanju postaje nezaobilaznom karikom i osnovom obrazovanja, jer knjižnica danas više nije samo skup knjiga poredanih nekim sustavom na policama, ona je danas i izvorište svekolikih informacija, ona je virtualna. Promijenjeni su i izgled i funkcija knjižnice. Uzajamna katalogizacija i stvaranje Skupnoga kataloga hrvatskih knjižnica unutar Integriranoga knjižnično-informacijskog sustava Hrvatske znatno su pridonijeli razvoju visokoga školstva.

Dojam koji svaka knjižnica ostavlja na korisnika odraz je stručnoga rada knjižničara, a njezino je bogatstvo odraz uloženi sredstava, razumijevanja i mogućnosti onih koji sredstvima raspolažu. Dvije su knjižnice četiriju odjela Sveučilišta (bivšega Pedagoškog fakulteta), o kojima je riječ u ovom članku, svoju djelatnost usmjerile na pravi način, poštujući sva pravila struke, radeći na potpunoj transformaciji klasične knjižnice, a na dobrobit studenata.

Uvod

Visokoškolsko se knjižničarstvo Istre tijekom posljednjih pedeset godina susretalo s brojnim poteškoćama – problemima financiranja, nedostatka kadrova, prostora i smještaja građe, lošega statusa knjižničara, a u određenim razdobljima i loše organizacije rada. To su problemi koji su još aktualni u knjižničarstvu, jer problematika knjižnica u našem se društvu do danas rješavala kao problematika sekundarne važnosti. Promjene u europskom kontekstu danas donose nove poglede na tu djelatnost. To posebno naglašava *Mariborska deklaracija*^{*}, u kojoj između ostaloga stoji: „Apeliramo na vodstva sveučilišta i na vlade u regiji da u svojim razvojnim strategijama i politikama uzimaju u obzir provjerenu činjenicu, da bez dobrih knjižničnih informacijskih sustava nema kvalitetnoga visokog školstva. Očekujemo da će u nacionalnim sustavima vrednovanja kvalitete visokog školstva knjižnice biti uzete i obrađivane kao bitan element, bez kojega visoko školstvo regije ne može biti konkurentno u zajedničkom europskom visokoškolskom prostoru. Knjižnični informacijski sustavi osiguravaju (garantiraju) transparentnost rezultata istraživačkog i pedagoškog rada, koji je potreban za uspješnu razmjenu studenata i učitelja te za povezivanje u zajedničke projekte.“

Sveučilišne knjižnice (bivše naučne biblioteke), kao samostalne knjižnice u visokom školstvu, nisu prolazile ništa bolje od knjižnica u sastavu visokih škola. Njihova je djelatnost uvijek ovisila o „onima na vlasti“, odnosno osnivačima-vlasnicima knjižnica. Ono o čemu su sami djelatnici u knjižničarstvu mogli odlučivati bio je isključivo stručni rad u knjižnicama, koji je uvijek bio na visokoj razini, jer se o njemu uvijek vodilo računa permanentnim obrazovanjem knjižničara i kontinuiranim informiranjem.

Istra se uvijek isticala svojim vrijednim i ambicioznim knjižničarima, koji su uvijek dobivali priznanja za svoj rad. Vrijedno je spomenuti samo neke od činjenica: Istra (misli se na knjižničarsku djelatnost) među prvima je u Hrvatskoj pokrenula svoj časopis „Vijesti Društva bibliotekara Istre“; među prvima je uvela seminare za permanentno obrazovanje bibliotekara; među prvima se počela koristiti pravilnicima i međunarodnim standardima kataloškoga opisa publikacija (vidi fusnote u daljnjem tekstu); prva je u Hrvatskoj (daleke 1973. godine) uvela Univerzalnu decimalnu klasifikaciju za sadržajnu analizu građe, u vrijeme kada ni Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu to nije radila; prva je pokrenula predmetnu klasifikaciju (Naučna biblioteka u Puli izdaje i Pravilnik); prva je krenula u sustav uzajamne katalogizacije COBISS^{*} (1988.) na razini Ju-

^{*} COBISS = Kooperativni online bibliografski sistem in servis (Maribor); Informacijski servis u nacionalnom bibliografskom sistemu Slovenije.

goslavije (1945. – 1990.) i jedina ostala u njemu do stvaranja hrvatske države. Sve su knjižnice na području Istre otvorile svoju zavičajnu zbirku i posvetile joj posebnu pažnju, a prema nastojanju i vrijednosti koje su uvijek naglašavali pok. prof. Tone Peruško* i pok. prof. dr. Ljubica Filipić-Ivezić*. Na čelu su svih tih zbivanja stajale dvije samostalne institucije: Naučna biblioteka u Puli, danas Sveučilišna knjižnica u Puli, i Općinska knjižnica i čitaonica Pula, danas Gradska knjižnica i čitaonica Pula. Društvo bibliotekara Istre povezivalo je sve knjižnice, a zbog njegove djelatnosti sufinancirali su ga svi gradovi Istre.

U permanentnom je obrazovanju knjižničara značajnu ulogu imalo Društvo bibliotekara Istre sa svojim seminarima, ali i Matična služba Nacionalne i sveučilišne knjižnice, koja je putem svojih *matičara* nadzirala rad u knjižnicama. Tu je kasnije bila i Matična služba Sveučilišne knjižnice (bivše Naučne biblioteke) u Puli i Rijeci, koje su uvijek bile na usluzi knjižničarima i koje su uvijek bile prave podrške Društvu, a i obrnuto. U vrijeme postojanja Pedagoškoga fakulteta u Rijeci, OOUR-a nastavne djelatnosti u Puli (1978. – 1986.) nadzor je nad radom (*matičnost*) te knjižnice imala knjižnica Pedagoškoga fakulteta u Rijeci.

Knjižnice čiju povijest želimo prikazati, od 1948. do 2008. godine, tijekom više od pola stoljeća kontinuiranoga razvoja, odnosno 60 godina postojanja, idu prema čl. 8 Zakona* u red visokoškolskih knjižnica. Danas su to dvije knjižnice četiriju odjela Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli: Odjela za humanističke znanosti, Odjela za studij na talijanskom jeziku, Odjela za glazbu i Odjela za obrazovanje učitelja i odgojitelja. Prva tri odjela imaju jedinstvenu knjižnicu, a Odjel za obrazovanje učitelja i odgojitelja ima vlastitu, koja je formirana 2004. godine. Po svojem su fondu te dvije knjižnice ne samo visokoškolske, već i specijalne knjižnice (isti čl. Zakona), jer je građa koju posjeduju i koja se nabavlja isključivo građa namijenjena studijskim grupama: studiju povijesti, hrvatskoga, talijanskog i latinskog jezika s književnostima te glazbene kulture, odnosno studiju razredne nastave i predškolskoga odgoja.

Kada kažemo „šezdeset godina postojanja“, mislimo na prerastanje jedne knjižnice u drugu, odnosno prelasku knjižnih fondova iz knjižnice koja se zatvorila u onu koja se otvorila, unutar nove institucije. Kako se razvijalo visokoškolsko obrazovanje u Istri, razvijala se i knjižnica u sastavu visoke škole. Od svojega otvaranja 1961., osnutkom Pedagoške akademije u Puli, do danas doživjela je značajne promjene, pa je tako, u skoro pet desetljeća, u cijelom mozaiku rada, promijenila nekoliko vlasnika-osnivača. Sve su promjene ovisile o stupnju razvoja obrazovanja, od vremena neposredno poslije Drugoga svjetskog rata, kada nije postojao osnovni nastavni kadar u školama, do reformi školstva, kada se od nastavnika tražio sve viši stupanj obrazovanja (SSS > VŠS > VSS). Tako je knjižnica od 1948. do 1961. bila u sastavu Učiteljske škole u Puli (srednje obrazovanje), od 1961. do 1978. u sastavu Pedagoške akademije u Puli, od 1978. do 1986. OOUR-a znanstveno nastavne djelatnosti Pedagoškoga fakulteta u Rijeci, od 1986.

* T. Peruško (1905. – 1967.) – prvi direktor i utemeljitelj Pedagoške akademije u Puli.

* Lj. Filipić-Ivezić (1915. – 1995.) – profesorica hrvatskoga jezika i književnosti na Pedagoškoj akademiji u Puli.

* Zakon o knjižnicama, 1997.

do 1999. u sastavu Pedagoškoga fakulteta u Puli, a od 1999. do 2006. u sastavu Filozofskoga fakulteta u Puli i Visoke učiteljske škole (u daljnjem tekstu Fakultet i VUŠ). Nakon rekonstrukcije zgrade 2002./2003. godine iz postojeće se knjižnice u proljeće 2003. izdvaja knjižni fond i knjižničar za zasebnu knjižnicu VUŠ-a. Od tada postoje dvije knjižnice. One danas čine sastavni dio četiriju odjela Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. To su: Odjel za humanističke znanosti, Odjel za studij na talijanskom jeziku, Odjel za glazbu i Odjel za obrazovanje učitelja i odgojitelja. Prema Prijedlogu ciljeva i vizije razvoja Knjižničnog sustava Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli (prihvaćen na sjednici Senata 24. siječnja 2008.) te će dvije knjižnice sa Sveučilišnom knjižnicom u Puli, kao ustrojbenom jedinicom, i knjižnicom Odjela za ekonomiju i turizam „Dr. Mijo Mirković“ biti funkcionalno povezane u Knjižnični sustav Sveučilišta u Puli, kao dio općega informacijskog sustava Hrvatske.

Pedagoška akademija osnovana je akademske godine 1961./1962. i smještena u zgradu bivšega austrougarskog ženskog liceja, sagrađenu 1908.* , s ciljem pripreme kadrova za potrebe hrvatskih i talijanskih škola. Riječ je o današnjoj zgradi spomenutih odjela Sveučilišta. Knjižnica je bila smještena na prvom katu, a sastojala se od dvije prostorije: informacijskoga dijela i zasebnoga spremišnog prostora, od ukupno 102 četvorna metra i s knjižnim fondom od 2.130 naslova. Knjižni se fond sastojao pretežno od beletristike. Taj je fond knjižnica naslijedila od Učiteljske škole „Viktor Car Emin“, osnovane u Puli 1948. godine, nakon njezina zatvaranja (1965.).* Učiteljska škola je osnovana 1945. godine u Opatiji, ali je tri godine kasnije preseljena u Pulu, nakon odlaska anglo-američke vojne uprave iz Pule. Knjižni je fond bio odraz poslijeratne loše izdavačke produkcije i prije svega je pokazivao nedostatak udžbenika i priručnika. Ema Blašković bila je prva knjižničarka (zaposlena 1963. i umirovljena 1991.). U sljedećih deset godina (1961.–1971.) fond je povećan na 8.130 naslova i 15.223 sveska. U to je vrijeme knjižnica imala i 40 domaćih i četiri strana časopisa. Fond je obogaćen stručnom i znanstvenom građom iz: hrvatskog ili srpskog jezika, povijesti, zemljopisa, biologije, kemije, matematike, fizike, tehničkog obrazovanja, razredne nastave i glazbenog odgoja, a već prema studijskim grupama. Knjižnica je posjedovala tri kataloga: abecedni, stručno-predmetni i abecedni katalog knjiga na talijanskom jeziku, kao i popis diplomskih radnji. Loš izbor smještaja građe na policama, po tekućem broju, kao i stručno-predmetna klasifikacija građe, uzrokovali su mnoge glavobolje u radu knjižničara nakon 1991. godine, kada se knjižnično poslovanje iz temelja počelo mijenjati. I tada, kao i danas, knjižnici je nedostajala čitaonica.

Zbog prevelikoga opterećenja građevinske konstrukcije na prvom katu zgrade, knjižnica je 1969. preseljena u adaptirani prostor prizemlja, gdje se i danas nalazi. Zauzima prostor od 70 četvornih metara, i 390 metara polica, kao i stotinjak metara polica u ostalim prostorijama (ormari i vitrine po učionicama). Međukatna konstrukcija, uza zidove, i unutrašnje stepenište daju joj jedinstven izgled.

* R. Matijašić u Istarskoj enciklopediji, 2005., navodi 1915. godinu.

* Zadnja generacija učenika izašla je 1965. godine, ali knjižnica već 1961. postaje knjižnicom Pedagoške akademije.

Posebno treba istaknuti da je samim osnutkom Pedagoške akademije započeo i studij talijanskoga jezika i književnosti na Talijanskom odsjeku (Magistero di Pola), koji je predstavljao posebnu organizacijsku cjelinu za potrebe talijanske nacionalne manjine i koji se nastavio do današnjih dana u promijenjenoj namjeni, jer je taj studij danas dostupan svima, bez obzira na nacionalnost. Pomoć je studiju talijanskoga jezika ponudila Unija (Unione degli Italiani dell'Istria e di Fiume) sklopivši samoupravni sporazum s Pedagoškim fakultetom u Rijeci, OOUR-om za nastavne djelatnosti u Puli 1979. godine. Od tada, a prema narudžbama Odsjeka, danas Odjela, Unija nabavlja stručnu i znanstvenu literaturu na talijanskom jeziku, putem Narodnoga sveučilišta u Trstu (Università popolare di Trieste). Odatle i pojava *borse libro* za knjižnicu. Nabavu literature na talijanskom jeziku osiguravale su te osiguravaju i danas mnoge kulturne institucije s pograničnoga područja Republike Italije, izdavačka kuća EDIT iz Rijeke, ministarstvo za kulturu Republike Italije (preko ambasade i konzulata), kao i naš Centar za povijesna istraživanja u Rovinju (Centro di ricerche storiche di Rovigno). Uz to, bilo je i dosta značajnih donacija Rotary cluba, donacija u toku rata iz Belluna i privatnih donacija. Fond na talijanskom jeziku kojim danas raspolaže knjižnica značajan je (oko 7.000 naslova), a zahvalnost treba izreći svima koji su u tome sudjelovali. Do ove godine (2008.) visokoškolska institucija u čijem su posjedu knjižnice nije nikad izdvajala sredstva za nabavu građe na talijanskom jeziku, smatrajući da su donacije dovoljne za studij. Sveučilište je svojom prvom nabavkom od 3.000 eura pokazalo da se studij talijanistike ne može temeljiti isključivo na donacijama.

Studij glazbenoga odgoja otvoren je 1965. i postoji do danas na Odjelu za glazbu, s tim da je 1992. otvoren i studij harmonike. Velika je donacija pok. prof. Slavka Zlatića, kao knjižnica-legendat, obogatila siromašnu glazbenu zbirku.

Studijske su se grupe tijekom godina zatvarale, a nakon zatvaranja slijedilo je odvajanje njihove građe u depozit ili njezin otpis, kao i nabavka građe za nove studijske grupe. Otpisivala se i zastarjela građa, ponajviše udžbenici.

Nakon odlaska knjižničarke gđe Eme Blašković u mirovinu u svibnju 1991. knjižnica je do travnja 1992., skoro godinu dana, bila bez knjižničara. U to se vrijeme gomilala neobrađena građa, a ona se i posuđivala na nepropisan način. U travnju 1992. zaposlila se dipl. knjižničarka Gordana Hrvatin, koja je ostala na tom radnom mjestu svega pet mjeseci. U tom je kratkom vremenu pokušala promijeniti dugogodišnji sustav rasporeda knjiga na policama po tekućem broju (*numerus currens*), pokušavajući napraviti stručni raspored na policama, a s obzirom na pravilo da knjige u dostupu imaju stručni raspored. Bilo je to neizvedivo i ona brzo odlazi, već u rujnu 1992. Na njezino se mjesto u studenom 1992. zapošljava dipl. knjižničarka Lina Pliško, koja je nastavila započeti posao. Međutim, uz velike zaostatke u obradi, uz nov priljev građe, uz otpis zastarjele i nepotrebne građe, uz stalnu posudbu, ona nije uspjela pokriti rad za koji je trebalo nekoliko angažiranih knjižničara. Odlazi u nastavu u ožujku 1995. Nakon njezina je odlaska posao preuzela dipl. knjižničarka Marija Petener-Lorenzin, u travnju 1995., i ostala na poslu voditeljice knjižnice sve do danas, u zvanju knjižničarske savjetnice. Zimi 2002. godine VUŠ zapošljava dipl. knjižničara Milana Ostojića, kao budućega voditelja knjižnice VUŠ-a, a koji do osnutka knjižnice 2003. godine radi u zajedničkoj knjižnici Fakulteta.

U posljednjih četrnaest godina knjižnica je, postupno, u potpunosti promijenila rad i izgled. Danas su to dvije suvremene knjižnice kojima, nažalost, nedostaju dvije značajne stvari: čitaonice i kadar. Nedostatak kadra djelomično pokriva rad studenata-demonstratora.

Stanje u knjižnici 1995. godine bilo je zabrinjavajuće. Voditeljica Matične službe Nacionalne i sveučilišne knjižnice iz Zagreba, tijekom obilaska, uočila je značajne propuste u vođenju knjižnice: inventarizaciji, katalogizaciji i klasifikaciji, smještaju građe, kataloga, lokaciji informacijske službe, kao i nedostatan broj djelatnika. Na temelju tih primjedbi donesen je plan rada i počela je totalna reorganizacija knjižnice. Uveden je rad studenata-demonstratora (1996.), jer bilo koje zapošljavanje nije dolazilo u obzir. Osiguran je naknadni spremišni prostor izvan knjižnice (ormari i vitrine po predavaonicama), za zbirke i depozitnu građu. Izvršena je selekcija aktivnoga fonda. Osim depozita u vanjski su prostor knjižnice smještene: glazbena zbirka, zbirka-legat Slavka Zlatića (stigla na Fakultet 1997.), zbirka diplomskih radova te dio periodike. Unutar aktivnoga fonda izdvojena je zavičajna zbirka *Histrica*. Isto tako, bilo je neophodno otpisati dio fonda koji više nije bio u funkciji. Tako je osiguran prostor za aktivnu građu, naročito novu, koja je ležala u brojnim paketima i čekala obradu. Izvršena je i totalna inventarizacija fonda (upisano više od tisuću naslova). Aktivna je građa razvrstana po strukama s odgovarajućim rasporedom na policama. Revizija svih posudbi učinjena je u kratko vrijeme i u knjižnicu je vraćeno oko 700 naslova. Izrađen je Pravilnik o posudbi građe. Izvršena je i revizija abecednoga kataloga zbog fonetske odrednice. Zanemaren je stručno-predmetni katalog i otvoren novi stručni katalog po UDK-u. Otvoren je predmetni i naslovni katalog. Svi su ti katalogi otvoreni i za fond talijanistike, koji je i prostorno izdvojen, na katu knjižnice, a na traženje Odsjeka za talijanistiku. Razlog izdvajanja bio je prikaz stanja Uniji, koja je za tu namjenu izdvajala sredstva. Popisani su i svi naslovi periodike te je za njih otvorena posebna detaljna evidencija po naslovima.

Računalna je obrada počela 1993. godine na PC-u, ali u potpunosti tek ugradnjom zadnje verzije programa CROLIST 1996. Građa se od tada obrađuje po svim pravilima struke, pri čemu se koriste pravilnici za rad na abecednom katalogu¹, UDK tablice², standardi³, Upute za izradu kataložnih jedinica⁴, priručnici za UNIMARK⁵ i

¹ Verona, Eva: Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga, I. i II. dio. Zagreb, Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1983. – 1986.

² UDK, prvo srpskohrvatsko srednje izdanje, Beograd, 1991.; Univerzalna decimalna klasifikacija – hrvatsko džepno izd. Zagreb, Dominović, 2003.; Univerzalna decimalna klasifikacija, 1. dio, Društvene i humanističke znanosti, Zagreb, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2005.; Filaković, Ljerka: UDK – shema za stručni katalog u narodnim knjižnicama, Zagreb, 1985.; Univerzalna decimalna klasifikacija, drugo srpskohrvatsko srednje izd., I. i II. dio, Beograd, Jugoslavenski bibliografsko-informacijski institut, 2004.

³ ISBD(M): međunarodni standardni bibliografski opis omeđenih publikacija, Zagreb, Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1980.; ISBD(S): međunarodni standardni bibliografski opis serijskih publikacija, Zagreb, HBD, 1992.; ISBD(CR): međunarodni standardni bibliografski opis serijskih publikacija i druge neomeđene građe, Zagreb, Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2005.; ISBD(PM): međunarodni standardni bibliografski opis tiskanih muzikalija, Zagreb, HKD, 2006.; Blažević, D.: Priručnik za skraćeni kataložni zapis, Zagreb, HBD, 1988.; Smjernice za primjenu ISBD-a na opis sas-

upute za rad u CROLIST-u⁶, a prate se i sve informacije povezane s promjenama u radu i u rukopisu.

Počela je sustavna nabava građe, prema nastavnim programima, kao i razmjena publikacija, koja prati izdavačku djelatnost Fakulteta. Pri odsjecima (danas odjelima) formirane su priručne knjižnice za profesore. Obavlja se nacionalna i međunarodna posudba.

Prijelomna je godina u radu knjižnice svakako 1999., kada se Pedagoški fakultet u Puli dijeli na dvije visokoškolske institucije: Filozofski fakultet i Visoku učiteljsku školu. Knjižnica je do tada, a i četiri godine nakon toga, neformalno (po dosljednosti knjižnica je pripala Filozofskom fakultetu) radila za dvije novoformirane visokoškolske institucije, kao zajednička knjižnica za 1.200 korisnika s jednim zaposlenim djelatnikom. VUŠ zimi 2002. zapošljava svojega knjižničara s namjerom otvaranja vlastite knjižnice.

Investicijskim zahvatima na zgradi Fakulteta i Visoke škole 2002./2003. godine, adaptiran je prostor knjižnice, kao i prostor buduće knjižnice VUŠ-a, u kojem je nekad bila smještena knjižnica Srednje talijanske škole. U vrijeme radova (postavljanja novih podova i električnih instalacija) knjižnica je iseljena u susjedne prostorije (predavaonice br. 11 i 12), gdje je mjesecima radila u posebnim uvjetima. Prije useljenja u novouređeni prostor iz postojećega je fonda knjižnice izdvojen dio fonda za novu knjižnicu VUŠ-a, koji sadržajno obrađuje odgoj, obrazovanje i školstvo, oko 2700 naslova, na hrvatskom i talijanskom jeziku. Izdvojena je i kompletna periodika istoga sadržaja, dio referentne građe te duplikati mnogih publikacija. Nova je knjižnica otvorena u proljeće 2003. Tom je prilikom dogovoreno da studenti obiju institucija (Fakulteta i VUŠ-a) mogu slobodno koristiti građu i jedne i druge knjižnice, što čine i danas.

Knjižnica Odjela za humanističke znanosti, Odjela za studij na talijanskom jeziku i Odjela za glazbu

Tehničko opremanje knjižnice počelo je 1993., kada je dobila prvo računalo s ugrađenim programom CROLIST za računalnu obradu građe. Godine 1996. uslijedila je

tavnica, Zagreb, HBD, 1989.; Smjernice za izradu preglednih kataložnih jedinica i uputnica, Zagreb, HBD, 1990.

⁴ Sorokin, B. – Murati, T.: Upute za bibliografsku obradu članaka u serijskim publikacijama, Zagreb, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2001.; Blažević, D. – Hodak, V.: Upute za katalogizaciju omeđenih publikacija i nizova publikacija, Zagreb, NSK, 2000.

⁵ Priručnik za UNIMARC (prir. M. Willer), Zagreb, NSB, 1989.; Priručnik za UNIMARC: bibliografski format (prir. M. Willer), Zagreb, NSK – HKD, 1999.

⁶ Hodak, V.: Katalogizacija omeđenih publikacija i nizova publikacija: edukacija korisnika UNIX verzije CROLISTA: radni materijal, Zagreb, 2003.; Upute za izradu preglednih kataložnih jedinica i uputnica u CROLIST-u: radni materijal, NSK, 2000.; Primjeri iz datoteke kataložnih jedinica Nacionalne i sveučilišne knjižnice: za potrebe edukacije rada u CROLIST-u, Zagreb, NSK, 2003.; Rad u CROLISTU – datoteka preglednih kataložnih jedinica: radni materijal, Zagreb, NSK, 2003.

nabava fotokopirnoga aparata, a 2004. još dvaju računala za rad informacijske službe i rad korisnika. Na CARNET mrežu knjižnica se preko centralnoga računala Fakulteta povezala 1997., čime je prvi put omogućeno pretraživanje baza podataka iz same knjižnice. *Online* obrada knjižnoga fonda počela je 2003. po novoj verziji programa CRO-LIST, a unutar zajedničkoga programa *Knjižnično-informacijskog sustava Hrvatske*, čime su studentima omogućeni brzo pretraživanje i brz dolazak do informacija.

Knjižnicu je uvijek vodio jedan stalno zaposleni knjižničar, bez obzira na postojeće standarde po kojima bi knjižnica u odnosu na postojeći fond morala zapošljavati dva knjižničara. Pomoć u radu od 1996. godine pružaju studenti-demonstratori.

Revizija fonda (djelomična) provedena je 2004., a potpuna revizija 2006. godine, računalom, gdje je utvrđeno realno stanje od 17.640 naslova (bez Zbirke diplomskih radova, koja sadrži 695 radova). Građa je tiskana na različitim jezicima, od toga je oko 60 posto na hrvatskom, 38 posto na talijanskom i dva posto na ostalim jezicima.

Periodika je obuhvaćena privremenom evidencijom i ne obrađuje se. Knjižnica evidentira 210 naslova serijskih publikacija na hrvatskom i 30 naslova na talijanskom jeziku.

Glazbena zbirka sadrži 534 jedinice audiomaterijala (ploče, kasete, CD), u stalnom je porastu, s tendencijom osnivanja fonoteke. Od tiskanoga materija ima oko 2000 bibliografskih jedinica. Velik je dio privatna donacija odnosno Ostavština Zlatić. Namjera je otvoriti i nototeku za Odjel glazbe.

Ova knjižnica uz dva lisna kataloga (za kroatistiku i za talijanistiku), rađena do 1996. godine, ima i elektronički katalog, s više od 7.000 zapisa. Građa se obrađuje prema svim stručnim pravilima u knjižničarstvu. Kontinuirano se uvode sve promjene u rad struke.

Od 1.200 korisnika, koliko ih je bilo prije razdvajanja knjižnice, danas knjižnica triju odjela ima 670 aktivnih korisnika (535 studenata, 62 profesora i 73 vanjska korisnika). Korištenje knjižnice je besplatno za sve korisnike Sveučilišta.

Nabava knjižne građe iz godine u godinu raste, tako da se zastarjeli fond obnovio u svim segmentima, a i dalje se obnavlja. Značajna je godina za obnovu fonda bila 2008., jer su uložena znatna financijska sredstva za pokrivanje obvezne i izborne ili dopunske literature, kao i za popunjavanje praznina u fondu.

Rad u knjižnici je suvremen. Nedostaje, prema standardima, jedna stručna osoba. Studenti-demonstratori svojim radom pokrivaju jedno radno mjesto, ali novi način studiranja, koji obvezuje studente u nastavi, neće to više omogućavati i Sveučilište će biti prisiljeno zaposliti stručnu osobu.

Rad knjižnice je prilagođen korisnicima. Knjižnica je otvorena svakoga dana ujutro, a poslijepodne rad je organiziran prema mogućnostima, ali najmanje tri puta tjedno, što ovisi o radu studenata-demonstratora.

U radu knjižnice obavlja se i sistematska edukacija korisnika. Organiziraju se predavanja na početku svake akademske godine, gdje se studenti nastoje uputiti u osnove korištenja knjižnice: način posudbe, raspored građe na policama, stručne oznake UDK te način korištenja listnog i elektroničkog kataloga. Upućuju se i u pretraživanja naših i stranih baza podataka.

Knjižnica Odjela za obrazovanje učitelja i odgojitelja

Knjižnica je počela s radom u proljeće 2003. s početnim fondom od 2.700 naslova i 30-ak naslova periodike, da bi danas, 2008., imala 6.500 bibliografskih jedinica i 40 naslova periodike. Ima 525 korisnika (studenta, profesora i vanjskih članova). Posjeduje Zbirku diplomskih radova. Zauzima prostor od 50 četvornih metara s 200 metara polica i osam sjedaćih mjesta za studente.

Radno je vrijeme svakoga dana ujutro i tri dana poslijepodne. Od tehničke opreme posjeduje tri računala, od kojih su dva za korisnike.

Rad u toj knjižnici samo je kontinuitet rada knjižnice triju odjela, što znači da se i u ovoj knjižnici suvremeno radi i da ista pravila rada struke vrijede i za nju. I ona je uključena u sustav uzajamne katalogizacije, odnosno u informacijski sustav Hrvatske.

Zaključak

Nagli razvoj ovih knjižnica ne bi bio moguć bez velikog i stalnog razumijevanja odjela i Sveučilišta o potrebi izdvajanja financijskih sredstava za nabavu knjižne građe, nabavu opreme, stalnog stručnog usavršavanja kadra i kontinuirano zapošljavanje studenata-demonstratora. Obveza je fakultetske odnosno odjelne knjižnice da studentima osigura obveznu i izbornu ili dopunsku literaturu, da ih upućuje u rad knjižnice i u pretraživanja, pomaže u pronalasku potrebne literature (ispiti, seminari, diplomski radovi) te da na taj način omogući dobar studij. Osnovno znanje iz knjižničarstva student stječe u svojoj, fakultetskoj odnosno odjelnoj, knjižnici, a to mu znanje omogućava snalaženje u svim drugim, većim i značajnijim knjižnicama, kao što su sveučilišne i nacionalne knjižnice u zemlji i svijetu.

LITERATURA

SPOMENICA Pedagoške akademije – Pedagoškog fakulteta u Puli, 1961 – 1981, Pedagoški fakultet u Rijeci – OOUR znanstveno-nastavne djelatnosti u Puli, Pula, 1981.

SPOMENICA Pedagoške akademije – Pedagoškog fakulteta u Puli, 1961 – 1986, Pedagoški fakultet, Pula, 1986.

OD učiteljskih kursova do Pedagoškog fakulteta, Pedagoški fakultet u Rijeci – OOUR nastavne djelatnosti u Puli, Pula, 1981.

ISTARSKA enciklopedija, Leksikografski zavod M. Krleža, Zagreb, 2005.

Članci u časopisima i zbornicima

T. PERUŠKO, *Pedagoška akademija u Puli*, Istarski mozaik, 2, Pula 1966., 53 – 59.

A. DOŠEN-DOBUD, *Tone Peruško*, Radovi Pedagoške akademije u Puli, 1, Pula 1968., 5 – 8.

A. DOŠEN-DOBUD, *O ulozi Pedagoške akademije u Istri*, *ibid.*, 1, Pula 1968., 13 – 21.

E. DURAKOVIĆ, *Kvalifikaciona struktura nastavnog osoblja u osnovnim školama u Istri*, ibid., 2, Pula 1974., 75 – 79.

Lj. FILIPIĆ-IVEZIĆ, *Društvena i psihološka funkcija zavičajne književnosti u osnovnim školama*, ibid., 3, Pula 1977., 107 – 120.

A. MACINIĆ, *Kadrovska problematika Pedagoškog fakulteta u Rijeci – OOUR znanstveno-nastavne djelatnosti Pula*, Radovi, Pedagoški fakultet u Rijeci – OOUR znanstveno nastavne djelatnosti Pula, 8, Pula 1988., 5 – 8.

S. VUKUŠIĆ, *Zapisi o Tone Perušku*, ibid., 4, Pula 1983., 145 – 151.

S. VUKUŠIĆ, *Na litnicu Peruškove smrti*, ibid., 7, Pula 1987., 5 – 6.

Arhivska građa knjižnice i odjela (izvještaji o radu, osobni dosjei i ostala postojeća dokumentacija)